

Brüssel, 12.1.2021
COM(2021) 19 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt
broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile)
rakendamise ühise läbivaatamise kohta**

{SWD(2021) 5 final}

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile) rakendamise ühise läbivaatamise kohta

Sissejuhatus

Euroopa Liidu ja Austraalia vaheline leping, milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia tolliametile,¹ jõustus 1. juunil 2012. Vastavalt ELi ja Austraalia vahelise broneeringuinfo lepingu artikli 24 lõikele 2 vaatavad lepinguosalisel lepingu rakendamise ja sellega seotud küsimused ühiselt läbi üks aasta pärast lepingu jõustumist ja seejärel regulaarselt.

Ühine läbivaatamine tugines metoodikal, mille ELi ja Austraalia rühmad töötasid ühiselt välja broneeringuinfo lepingu esimese ühise läbivaatamise jaoks, mis toimus 29.–30. augustil 2013. Komisjon esitas aruande selle tulemuste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule 2014. aastal².

Lepingu teine ühine läbivaatamine toimus 14. augustil 2019 Canberras koos lepingu ühise hindamisega³. Ühise läbivaatamise ja sellele järgneva aruande koostamise protsessi on kirjeldatud käesoleva aruande lõpus. Käesolevale aruandele lisatud komisjoni talituste töödokumendis on esitatud üksikasjalikum teave ja põhjalik analüüs kõigi käesoleva ühise läbivaatamisega hõlmatud küsimuste kohta.

Ühise läbivaatamise ja aruande ettevalmistamine

- Komisjon saatis küsimustiku Austraalia siseministeeriumile (edaspidi „ministeerium“) 28. juunil 2019 enne ühist läbivaatamist. Küsimustik sisaldas konkreetseid küsimusi lepingu rakendamise kohta ministeeriumi poolt ja Austraalia süsteemi organisatsiooniliste muudatuste kohta. Ministeerium esitas enne ühist läbivaatamist küsimustiku vastuste kirjalikud kavandid ja seejärel lõpliku konsolideeritud versiooni.

¹ Euroopa Liidu ja Austraalia vaheline leping, milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile, ELT L 186, 14.7.2012, lk 4.

² Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraalia Tolli- ja Piirivalveametile) rakendamise ühise läbivaatamise kohta, COM(2014) 0458 final.

³ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise lepingu (milles käsitletakse lennuettevõtjate poolt broneeringuinfo töötlemist ja edastamist Austraaliale) ühise hindamise kohta, COM(2020) 702.

- ELi rühm tegi ühise kontrollkülastuse 14. augustil 2019 ja sai juurdepääsu ministeeriumi ruumidesse. ELi töörühmal ei olnud juurdepääsu ühelegi broneeringuinfot töötlevale süsteemile.
- Ministeeriumi taotlusel allkirjastasid kõik ELi töörühma liikmed mitteavalikustamise kokkuleppe, mis on nende kõnealuses läbivaatamises osalemise tingimuseks.
- Küsimustiku vastuseid arutati üksikasjalikult ministeeriumiga. ELi meeskonnal oli ka võimalus esitada täiendavaid küsimusi broneeringuinfo programmi eest vastutavatele ministeeriumi ametnikele ning käsitleda lepingu eri aspekte.
- ELi töörühma järeldused on esitatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis, mida jagati ka ministeeriumiga, andes Austraaliale võimaluse kommenteerida ebatäpsusi ja teha kindlaks teave, mida ei saa üldsusele avalikustada.

2013. aasta soovitude elluviimine

Kõigi 2013. aasta läbivaatamise soovitude elluviimine on kas lõpule viidud või käib.

2013. aasta ühise läbivaatamise käigus jõuti üldisele järeldusele, et Austraalia on lepingu täielikult rakendanud, täitnud oma lepingust tulenevad kohustused seoses andmekaitsealaste kaitsemeetmetega ning töödelnud broneeringuinfot kooskõlas lepingus sätestatud rangete tingimustega. Täpsemalt tõendati, et Austraalia ei ole töödelnud lepingu alusel saadud broneeringuinfo kogumites säilitatavaid tundlikke andmeid ning ta on aktiivselt püüdnud veelgi parandada saadud tundlike andmete automaatset identifitseerimist ja kustutamist lennuettevõtjate poolt. Lisaks sellele aitas asjaolu, et Austraalia hindas broneeringuinfot sihipäraselt riskinäitajate alusel, juurdepääsu isikuandmetele võimalikult väikesena hoida. Peale selle on lepingu alusel broneeringuinfo töötlemine toimunud Austraalia teabevoliniku kõrgetasemelise sõltumatu järelevalve all.

Lisaks kutsus ELi rühm Austraaliat üles rakendama meetmeid, et tagada kolme aasta möödudes kõigi selliste andmeelementide varjamine, mis võimaldaksid tuvastada reisijat, keda broneeringuinfo käsitleb. Need meetmed olid 2019. aasta läbivaatamise ajaks rakendatud ja iga päev teeb automaatne protsess kindlaks need kirjed, mille saamisest on möödunud kolm aastat.

2013. aasta läbivaatamise käigus soovitati Austraaliale luua teavituse mehhanism, mis võimaldaks Austraaliale teavitada liikmesriike sellest, kui lepingu alusel saadud broneeringuinfot või sellist infot sisaldavat analüütilist teavet tuleks jagada kolmandate

riikidega. Vastavalt 2019. aasta läbivaatamise käigus esitatud teabele on ELi töörühm seisukohal, et aruandlusmehhanismide arendamist on võimalik veelgi täiustada, ning on esitanud selle kohta soovitusi. Lisaks soovitati 2013. aasta läbivaatamisel Austraaliale tagada, et lepingus sätestatud kaitsemeetmeid kohaldataks ka välja antud broneeringuinfo suhtes. Vastavalt 2019. aasta läbivaatamise käigus esitatud teabele peab broneeringuinfo jagamine vastama lisaks broneeringuinfo lepingu tingimustele ka konkreetsetele avalikustamissätetele ning partner-õiguskaitseasutustele edastatud info suhtes kohaldatakse asjakohaseid piiranguid. 2013. aasta läbivaatamise käigus soovitati Austraaliale tõhustada ka jõupingutusi vastastikkuse põhimõtte järgmise tagamiseks ning ennetavalt jagada broneeringuinfo põhjal saadavat analüütilist teavet liikmesriikide ning vajaduse korral Europoli ja Eurojustiga. Kuigi edusamme on tehtud ja ministeerium järgib täielikult lepingu politsei- ja õiguskoostööd käsitleva artikli 6 sätteid, märgib ELi rühm, et veel on ruumi arenguks ning ELi liikmesriikide, Europoli ja Eurojustiga koostöö laiendamiseks.

2019. aasta ühise läbivaatamise tulemused

ELi töörühm leiab jätkuvalt, et Austraalia on lepingut rakendanud kooskõlas selles sätestatud tingimustega. Ministeerium täidab oma kohustusi seoses andmekaitsealaste kaitsemeetmetega ning on töödelnud broneeringuinfot kooskõlas lepingus sätestatud rangete tingimustega. Ministeerium täidab mittediskrimineerimise kohustust ja kohustust mitte töödelda tundlikke andmeid. Lisaks täidab ministeerium oma kohustust tagada, et andmetele juurdepääsu õiguse andmine, nende parandamine ja kustutamine ning broneeringuinfo töötlemine toimuks Austraalia teabevolniku büroo kõrgetasemelise sõltumatu järelevalve all.

Austraaliale palutakse siiski järgida järgmisi soovitusi:

- Tõhustada broneeringuinfo jagamise protsessi ja operatiivkoostööd Europoli, Eurojusti, liikmesriikide pädevate asutuste ja Austraalia pädevate asutuste vahel.
- Kehtestada mehhanismid, mille eesmärk on lennuettevõtjate edastatud tundlikud andmed viivitamata kustutada. ELi meeskond tunnustab ministeeriumi käest vahepeal saadud kinnitust, et nende mehhanismide loomine on juba alanud.
- Tagada ametnike broneeringuinfole juurdepääsu õiguse piiramine.
- Austraalia teabevolniku büroo korrapäraste hindamiste puhul hõlmab see ka muude asjakohaste põhimõtete järgimist broneeringuinfo töötlemise raames, nagu isikuandmete piiriülene avalikustamine või tundlike andmete kustutamine.

- Kehtestada järelkontrollid, et tagada kõikide artiklis 18 sätestatud tingimuste täitmine, eelkõige seoses teabele juurdepääsu, selle kasutamise ja edasise avalikustamise konkreetsete piirangutega.
- Täita oma kohustust luua aruandlusmehhanism, et anda kooskõlas artikliga 19 ja lepingule lisatud ühisdeklaratsiooniga teavet, sealhulgas ELi liikmesriikidele, kui Euroopa Liidu kodaniku või elaniku andmeid edastatakse kolmandale riigile.
- Parandada veelgi reisijate teavitamist seoses broneeringuinfo töötlemisega ning julgustada lennuettevõtjaid andma reisijatele teavet broneeringuinfo kogumise, töötlemise ja kasutamise eesmärgi kohta.